

Til lovforslag nr. L 191

Folketinget 2011-12

Skriftlig fremsættelse (22. maj 2012)

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Justeringer af udlignings-systemet)

(Lovforslag nr. L 191)

Lovforslaget udmønter aftalen af 16. maj 2012 mellem regeringen og Enhedslisten om justeringer i udligningssystemet. Lovforslaget fremsættes på nuværende tidspunkt med henblik på, at det kan få virkning allerede fra tilskudsåret 2013. Det forudsætter, at lovforslaget kan træde i kraft inden den 1. juli 2012, idet tilskuds- og udligningsbeløb til kommunerne i henhold til loven skal udmeldes senest den 1. juli i året før tilskudsåret.

Umiddelbart før fremsættelsen er lovforslaget sendt i høring hos KL med en kort høringsfrist. Forslaget bygger i meget vidt omfang på Finansieringsudvalgets arbejde, hvor KL har deltaget aktivt. Det forventes derfor, at KL vil være i stand til at afgive et høringssvar om dette lovforslag med en kort frist.

Udligningssystemet har været udsat for kritik fra nogle kommuner og grupperinger af kommuner. Kritikken af udligningen har især været rettet imod opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov. Efter nogle kommuners opfattelse har opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov ikke i tilstrækkelig grad afspejlet det faktiske socioøkonomiske udgiftspræs i kommunen.

Lovforslaget bygger på et arbejde i Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg, som blev sat i gang i efteråret 2009 på baggrund af den rejste kritik af systemet. Udvalget afgav i marts 2012 sin betænkning: "Kommunale udgiftsbehov og andre udligningssspørgsmål" (betænkning nr. 1533). Udvalgets analyser og gennemgangen af kriterieafgrænsninger mv. viser, at præcisionen i udgiftsbehovsopgørelsen i en vis udstrækning vil kunne øges ved en justering af opgørelsen af eksisterende kriterier, samt at der er statistisk belæg for at tilføje enkelte nye kriterier og afskaffe et af de nuværende kriterier.

Det vurderes på denne baggrund, at der bør gennemføres en justering af udgiftsbehovsopgørelsen, som indebærer, at

der tilføjes tre nye udgiftsbehovskriterier og foretages en ændret afgrænsning af fem af de eksisterende kriterier. Endvidere bør et af de eksisterende kriterier udgå, således at den samlede udgiftsbehovsopgørelse fremover vil blive baseret på 14 socioøkonomiske kriterier. I forbindelse med justeringen af kriterierne sker der også en tilpasning af kriteriernes indbyrdes vægte, som bruges til at sammeneveje de enkelte kriterier til et samlet socioøkonomisk udgiftsbehov.

Samtidig foreslås der gennemført en tilpasning af indregningen af de afgiftspligtige grundværdier for produktionsjord i opgørelsen af det kommunale beskatningsgrundlag, så opgørelsen af beskatningsgrundlaget afspejler den faktiske skatteværdi af disse grunde.

Der foreslås endvidere oprettet en ny tilskudspulje på 400 mio. kr. til løsning af de sociale problemer, der er store i bestemte områder i landet, typisk i de større byer. Puljen skal bruges til tilskud til kommuner, som i visse dele af kommunen har en overrepræsentation af borgere med sociale problemer, herunder borgere uden bolig, med psykisk sygdom, problemer med misbrug mv., lav indkomst, høj arbejdsløshed, mange på førtidspension e.l. og/eller kriminalitetsproblemer. Puljen kan søges af alle landets kommuner, hvor der forekommer denne type problemer i større omfang. Puljen finansieres dels af et bidrag fra hovedstadskommunerne, som udgør 0,03 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet og dels af bloktilskuddet. Endvidere indeholder lovforslaget bl.a. bestemmelser om andre særtilskudsordninger.

Lovforslaget vil give anledning til visse byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne. Der er dog ingen kommuner, som forventes af få tab på over 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget. Der foreslås indført en overgangsordning for kommuner med tab på mere end 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget. Overgangsordningen betyder, at virkningen indføres gradvist for de kommuner, som har de største tab på ændringen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.